

Beelden van het Nederlandse wrak op de bodem van de Oostzee bij Zweden. De ornamenten zijn goed bewaard gebleven. De houten figuren (rechts) stellen vermoedelijk krijgers voor. (Foto's Deep Sea Productions)

Eindelijk een wrak dat geen wrak is

Voor de Zweedse kust is het wrak gevonden van een Nederlands schip uit de Gouden Eeuw. Het blijkt opmerkelijk intact.

Door THEO TOEBOSCH

AMSTERDAM, 16 NOV. Is het een 'kleine bus', een 'boeier' of 'een fluit'? Zweedse televisiemakers maakten gisteren in het nieuwe programma *Wrakletarna* (*Wrakjagers*) bekend dat op de bodem van de Oostzee het vrijwel intacte wrak is ontdekt van wat waarschijnlijk

een zeventiende-eeuws Nederlands schip is.

Onderwaterarcheoloog Johan Rönby van de Universiteit van Södertörn was bij het televisieprogramma betrokken. Volgens Rönby ligt het schip op ongeveer 130 meter diepte ten oosten van het zandeiland Gotiska. Op grond van de bouw en het type vermoedt hij dat het schip rond 1650 in Nederland gebouwd. Fluiten, boeiers en bussen verzorgden de handelsroutes met het Oostzeegebied. Daar haalden zij zaken als graan, hout, stokvis, koper, teer, huiden en hennep.

Thijs Maarleveld is Nederlands hoogleraar onderwaterarcheologie aan de Syddanskuniversitet in het Zweedse Esbjerg. „De scheepstypen liepen in die tijd nogal door elkaar heen”, vertelt hij. „Het is mogelijk dat hij op de ene plek een boeier werd genoemd, maar bij de tol aan het Sont als fluit was ingeschreven.”

Via de website van de Zweedse omroep SVT is te zien dat het wrak er vrijwel ongeschonden bij ligt. Dat komt door de speciale condities in de Oostzee, zegt Maarleveld. „Door weinig stroming, kou en geen zuurstof kan de paalworm

zijn vernietigende werk niet doen.” In de Oostzee liggen dan ook meer goed geconserveerde wrakken. Maarleveld is enkele jaren geleden, toen hij bij het NISA (Nederlands Instituut voor Scheeps- en Onderwaterarcheologie) werkte, betrokken geweest bij de bescherming van de Vrouwe Maria, die in 1771 voor de kust van Finland is vergaan. Ook bij dit schip staan masten nog overeind. Mogelijk zijn ook schilderijen van Hollandse meesters bewaard gebleven die Catharina de Grote had gekocht.

Het is nog niet duidelijk wat de

Zweden met het schip gaan doen. Het ligt in internationale wateren, maar in de Zweedse economische zone. „Het gebied waar de Russen een pijpleiding willen aanleggen”, weet Maarleveld.

De Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten doet voorlopig niets, zolang niet zeker is dat het om een Nederlands schip gaat, liet onderwaterarcheoloog Arent Vos gisteravond op televisie weten. Dat heeft de SP er niet van weerhouden om minister Plasterk van Cultuur alvast enkele Kamervragen te stellen.